

HTML og CSS 3

Forelesning 5, Webprosjekt H2013

Alfred Bratterud

Plan for dagen

- * Litt info om Oblig 1
- * Litt repetisjon
- * Mer HTML & CSS
- * Dokumentstruktur

Individuell oppgave

Del 1

- * Lag en hjemmeside om deg selv
  - * Det kan hjelpe deg å få kontroll på hva søkemotorer først viser om deg...
  - * Kan være nyttig for CV'en din
- * Oppgavetekst ut før lab i morgen
- * 2 ukers frist
- * Tema: HTML & CSS

CSS i HTML-koden

- * Man kan også buke HTML-taggen `<style>`, til å definere en stil i `<head>`
Ulempe: Ingen andre filer har tilgang
- * Eller man kan bruke egenskapen `style="color: orange;"` rett på taggen.
Ulempe: Ingen andre tagger har tilgang
- * Ergo: **Bruk egne filer som stilark!**

Et case for CSS i tag'en

- * Fra student Kristoffer Johansen:
  - * HTML-plugin til en Wix-nettside
  - * Wix: Et verktøy for å lage nettsider
  - * Begrensning: Man får ikke tilgang til server, kun mulighet til å poste HTML via skjema

Enheter for størrelser

- * Når man oppgir størrelser i CSS må man oppgi en enhet
- * Følgende er anbefalt for "screen" (egne finnes for "print")
  - * px - et 1990-talls pixel. Det minste som er greit synlig
  - * em - 1em = fontstørrelse. 0.5 em - halv fontstørrelse. Relativ til fonten i elementet.
  - * % - prosent. Effekten av dette avhenger av hvordan elementet er posisjonert.

Presedensregler for CSS

Den "innerste" stilen overstyrer

A screenshot of a code editor window titled "cascade.css". The content of the file is:

```
body{ color: DimGray; }h1{ color: cornflowerBlue; }
```

The status bar at the bottom of the editor shows "Line: 11 Column: 1" and "CSS".

3 typer CSS selektorer

- * **HTML-tagnavn**
`div { color: red; }`
- * **ID-attributtet**
`#galleri1 { color: red; }`
Vil gjelde for alle div-tagger.
- * **Klasse-attributtet**
`.galleri { color: red; }`
(Lurt for div?)

```
<h1>Inntrykk fra Høgskolen</h1>
<div id="galleri1" class="galleri">
<hr/>






</div>
<div id="galleri2" class="galleri">






<hr/>
</div>
```

3 typer CSS selektorer

- * **HTML-taggnavn**
`div { color: red; }`

- * **ID-attributtet**
`#gallery {color: red;}`

**Vil gjelde for
kun denne
div-taggen
(id er unik)**

```
<h1>Inntrykk fra Høgskolen</h1>
<div id="galleri1" class="galleri">
    <hr/>
    
    
    
    
    
    
</div>
<div id="galleri2" class="galleri">
    
    
    
    
    
    
    <hr/>
</div>
```

3 typer CSS selektorer

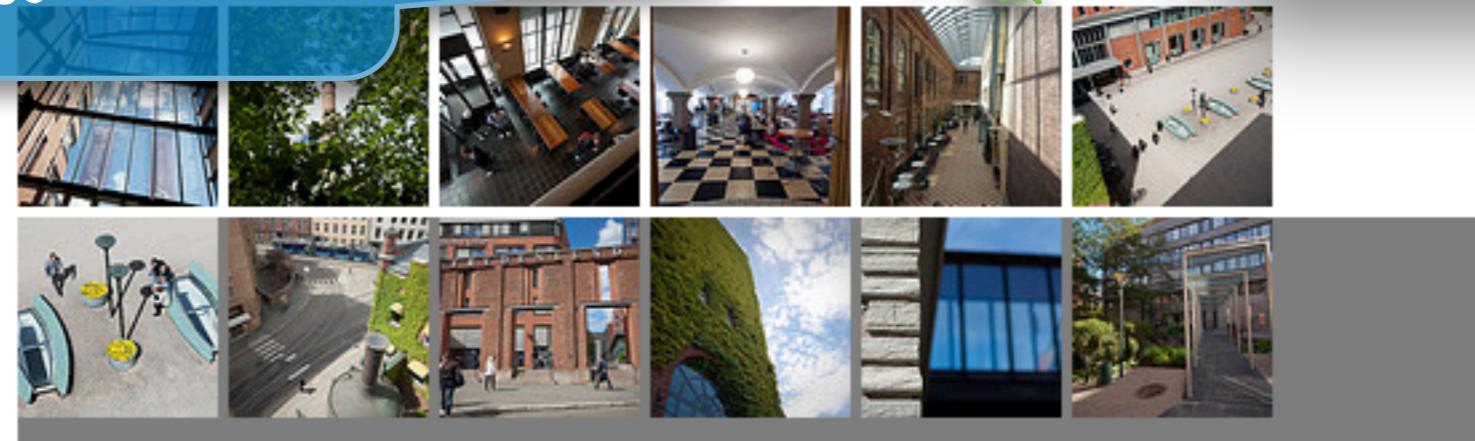
- * **HTML** Vil gjelde for alle div-tagger med klasse "galleri"
`#galleri {color: red;}`
- * **ID-attributtet**
`#galleri {color: red;}`
- * **Klasse-attributtet**
`.galleri {color: red;}`

```
<h1>Inntrykk fra Høgskolen</h1>
<div id="galleri1" class="galleri">
  <hr/>
  
  
  
  
  
  
</div>
<div id="galleri2" class="galleri">
  
  
  
  
  
  
  <hr/>
</div>
```

Resultat:

Begge stilene gjelder
men id overstyrer
class.

“Innerste gjelder”


```
#galleri1{  
background-color: white;  
}  
  
.galleri{  
background-color: gray;  
}
```

Line: 6 Column: 27

L CSS

“Div” og andre “rene” CSS-tagger

- * div - en enkel inndeling. Blokkelement.
- * span - et ”spenn”. Inline-element
- * header - en fast toppdel av en side
- * footer - en fast bunndel av en side
- * section - en seksjon. Kan inneholde egen header/footer
- * article - en artikkel

“Div” og andre “rene” CSS-tagger

- * div - en enkel inndeling. Blokkelement.
- * span - et ”spenn”. Inline-element
- * header - en fast toppdel av en side
- * footer - en fast bunndel av en side
- * section - en seksjon. Kan inneholde egen header/footer
- * article - en artikkel

Påvirker h1,h2 etc.!

“Div” og andre “rene” CSS-tagger

- * div - en enkel inndeling. Blokkelement.
- * span - et “spenn”. Inline-element
- * header - en fast toppdel av en side
- * footer - en fast bunndel av en side
- * section - en seksjon. Kan inneholde egen header/footer
- * article - en artikkel

Påvirker h1, h2 etc.!
Gjør article? Prøv!

Fonter!

- * W3C har (endelig) standardisert et åpent font-format, .woff
(Web Open Font Format)
- * CSS3 har et **@font-face** direktiv som lar deg laste .woff-fonter
  - * Dette direktivet er fortsatt et "working draft"
  - * Den gode nyheten: Full browser-støtte (for de nyeste browserne)
  - * Eksempel: <http://www.cs.hioa.no/~alfreb/fonts.html>

Fonter - OBS!!

CSS3 has Fonts!

YEA!
FONTS ARE *great!*

FONTS ARE *great!*

FONTS ARE *great!*

Lynx-testen

- * Lynx er en terminalbasert browser
- * Den kan dermed kun vise tegn, ingen punktgrafikk (ingen bilder, ingen fancy fonter etc.)
- * Det "fine" med Lynx er at den vil avsløre om den logiske strukturen i siden din er bra
- * Eksempler: hok.no, dysleksiforbundet.no, fonts
- * Alternativ: Deaktivere CSS. Fordeler/Ulemper?

Standarer - hva er OK?

- * Ting nevnt i et W3C standard-dokument (Helst en recommendation) er OK, HVIS det er støttet i alle browsere:

Browser Support

http://www.w3schools.com/cssref/css3_pr_text-shadow.asp

Property	Browser Support			
column-count				 0

- * Browser-spesifikke ting som ikke er nevnt i et W3C standarddokument er IKKE OK
Feks. -ms-fullscreen

Standarder - hvordan vet jeg?

- * Validér CSS og HTML
- * Sjekk siden din i Lynx
- * Sjekk W3C sin statusside for CSS3:
http://www.w3.org/standards/techs/css#w3c_all
  - * W3C Recommendation - OK!
Men husk at eldre browsere kan få problemer
  - * Lavere enn Recommendation (feks. Draft):
Vær OBS! Sjekk browserstøtte nøyne.
- * Sjekk browser-støtte i W3Schools
- * Prøv i ulike browsere selv: Font-eksempelet!

OBS!!

- * Keep It Simple!

- * Fancy effekter på dårlig struktur imponerer ingen...
- * Hvis du jobber for en kunde og en sjef, hvem har ansvar for de faglige beslutningene?
- * DU

Nøsting av tagger

- * 'Nøsting' (eng. Nesting) betyr å putte tagger inni hverandre
- * `<p><span>Riktig nøsting</span></p>`
- * `<p><span></p>Gal nøsting</span>`
- * Noen tagger kan næstes i seg selv, andre ikke.
  - * section, div, ...
  - * p, a, html, ...
  - * article? table? code?
- * Prøv - og reflekter!

CSS For nøstede tagger

- * **section { ... }** Angir CSS-regler for alle section-elementer (med mindre de har nærmere regler som overstyrer)
- * **section header { ... }** Angir CSS-regler for alle headere inni sections
- * **section header h1 { ... }** Angir CSS-regler for h1 i header i section
- * **section section section { ... } ?**

Ikke det samme som...

- * **section { ... }** Angir CSS-regler for alle section-elementer (med mindre de har nærmere regler som overstyrer)
- * **section, header { ... }** Angir CSS-regler for alle headere **og alle sections**
- * **section, header, h1 { ... }** Angir CSS-regler for alle h1, **alle header og alle section**
- * **section, section, section { ... } ?**

CSS Posisjonering

Det er mange måter å flytte bokser på...

Posisjonering (fra sist)

- * **position: absolute;**
  - Relativt til nærmeste foreldrelement med "position" (rettet)
- * **position: fixed;**
  - Fast avstand fra browservindu
- * **position: relative;**
  - Variabel avstand, iht. utgangspunkt
- * (**position: static;**)
  - Normal flyt (samme som ingen position)

Posisjonering (fra sist)

- * **position: absolute;** Tar boksen ut av flyt
  - Relativt til nærmeste foreldrelement med "position" (rettet)
- * **position: fixed;**
  - Fast avstand fra browservindu
- * **position: relative;**
  - Variabel avstand, iht. utgangspunkt
- * (**position: static;**)
  - Normal flyt (samme som ingen position)

Posisjonering (fra sist)

* position: absolute;

- Relativt til nærmeste foreldrelement med "position" (rettet)

Tar boksen ut av flyt

* position: fixed;

- Fast avstand fra browservindu

* position: relative;

- Variabel avstand, iht. utgangspunkt

Beholder flyt

* (position: static;)

- Normal flyt (samme som ingen position)

Left/Right/Top/Bottom

- * CSS-attributter som kommer i tillegg til boksmodellen
- * disse styrer hvor ytterste kant av "margin" havner
- * ...avhengig av "position"
- * Ikke det samme som "margin"
- * Synes under "Metrics" i chrome

Demo

---

positioning.html
positioning.css

Flyt

- * CSS-Egenskapen "float: left"/"float:right"
  - * får et blokkelement til å oppføre seg som inline
  - * Får tekst til å "flyte rundt" elementet
  - * Ofte brukt for å få "div'er" til å havne ved siden av hverandre.
  - * Flyttende blokk-elementer er bedre enn tabeller til dette... hvorfor?

Klarering

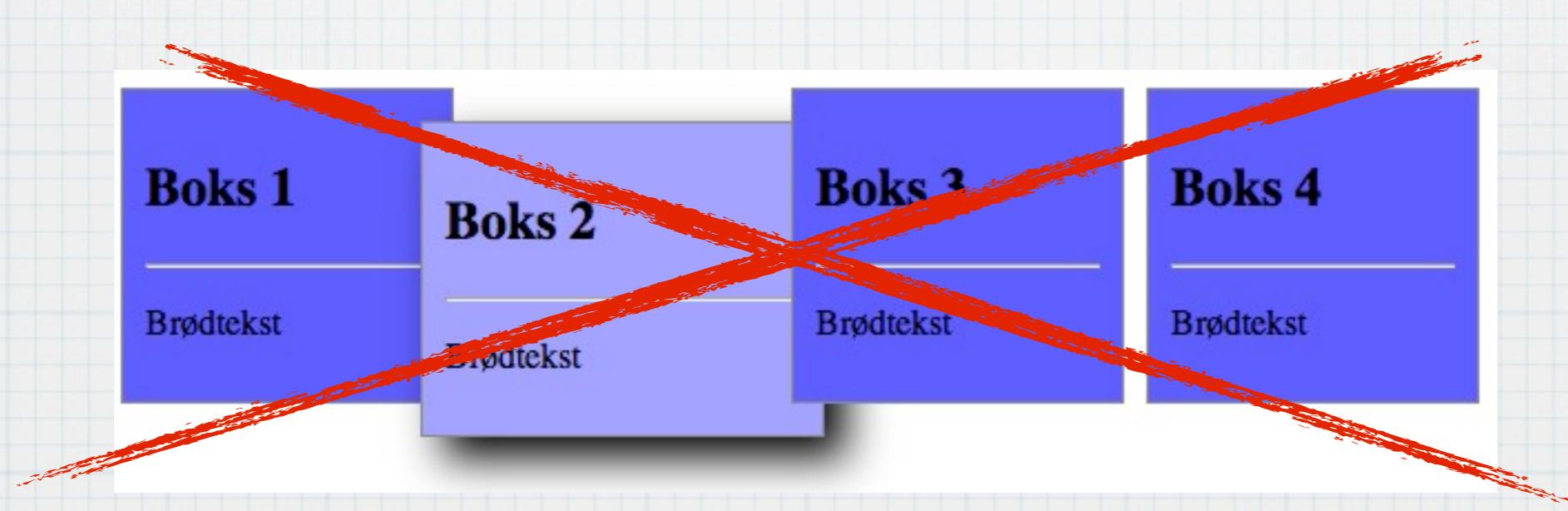
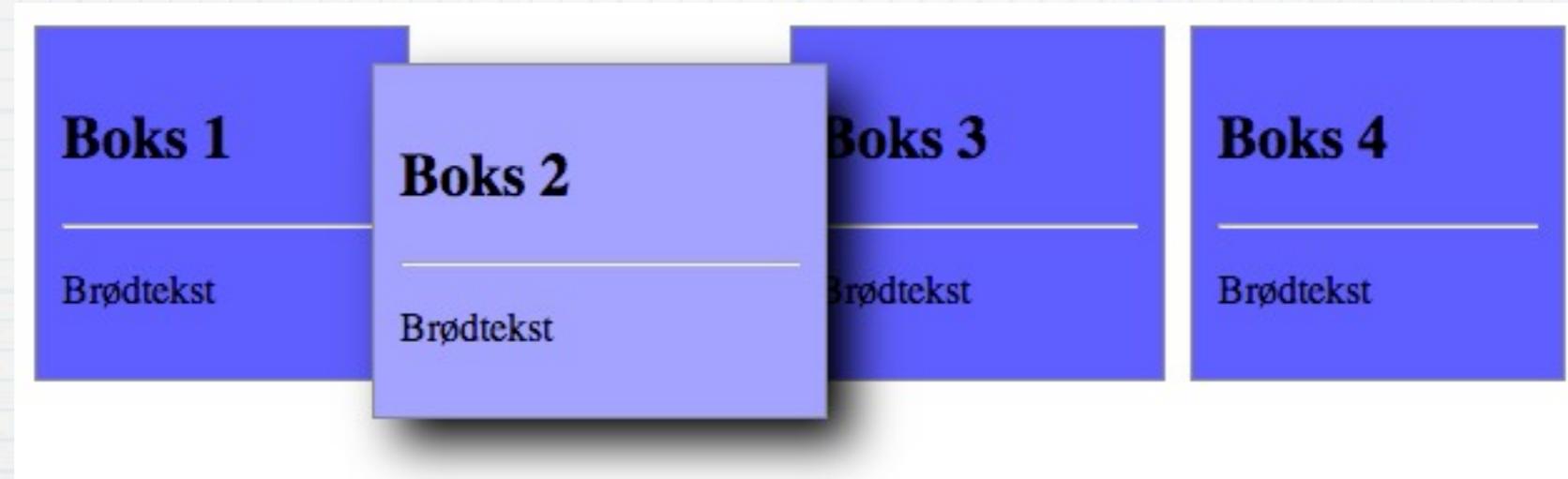
- * Anta at to div'er er satt til å flyte mot venstre. Rett etter div'ene (i HTML'en) kommer en h2. Hva skjer?
- * Den flyter inntil div'ene. Pent?
- * Løsning: CSS-egenskapen "Clear"
  - * "clear: left" gir linjeskift etter en "float: left"
  - * "clear: right" gir linjeskift etter en "float: right"
  - * "clear: both" gir linjeskift etter begge

Demo

---

flyt.html
flyt.css

Hvordan få til dette med det vi har lært?

En løsning

- * Skyggen settes med box-shadow
OBS: Sjekk browser-kompatibilitet
- * Vi kan bruke negativ right- og left-margin for å få overlapp
- * top-margin dytter boksen litt ned
- * Men hvordan få den utenpå?
  - * Vi kan manipulere rekkefølgen; la "Boks2" opptre etter "Boks3" og "Boks4" i HTML'en
  - * IKKE OK: Failer lynx-testen

Demo

Neste gang!